

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA

Vojka nad Dunajom

Časť A – Analytická časť

A1 - Analýza vnútorného prostredia

Geografická poloha:

Obec sa nachádza v blízkosti Šamorína na Podunajskej nížine, v juhozápadnej časti Žitného ostrova.

Samosprávny kraj: Trnavský, okres: Dunajská Streda

Vzdialenosti do miest: Bratislava: 37 km, Šamorín: 10 km, Dunajská Streda 33 km

Dopravné spojenie:

Obec je dostupná po ceste 1421 a kompu cez VD Gabčíkovo. Najbližšia železničná zastávka sa nachádza 10 km v obci Lehnice.

Rozloha obce v ha: 821,1

Druhy pozemkov v ha:

PPF – 246,5, z toho orná pôda – 64,5

lesy – 330,5

vodné plochy – 209,1

ostatné plochy – 35,0.

Architektonicky a historicky cenné pamiatky mesta:

V obci farský kostol sv. Michala je národná kultúrna pamiatka.

História obce

Vojka nad Dunajom patrí medzi najstaršie obce na území Žitného ostrova. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1186. Kráľ Belo III vtedy daroval obec ako kráľovský majetok ostrihomskému arcibiskupovi a jej obyvateľom udelil šľachtické privilégia. Od tejto doby bola Vojka nad Dunajom „štát v štáte“, sídlo tzv. praedialistických šľachticov.

Podľa ľudovej legendy pochádza názov obce z pohanského mena prvého uhorského kráľa Štefana – Vajk. Podľa tejto legendy kráľ počas poľovačky sa takmer utopil v Dunaji. Miestni obyvatelia ho zachránili a kráľ sa im zavďačil tým, že im daroval okolité územie. Sú známe aj iné podoby tejto legendy, podľa niektorých napríklad kráľ Štefan si rád oddychoval pod drienom na dvore kostola vo Vojke nad Dunajom.

Názov obce sa v nasledujúcich storočiach objavuje v rôznych podobách (Vayka, Woyka) a v roku 1345 aj v mene Mihálya Vajkayho a Thomasa de Weyka. Obec si zachová svoje privilégia do roku 1848. Tieto privilégia jej garantovali nezávislosť od župy, osobitný súd, vlastného palatína, notára, podžupana a stoličného sudcu. Do pôsobnosti stolice Vojka nad Dunajom patrilo sedem obcí: Kyselica, Dobrohošť, Pinkove Kračany, Moravské Kračany, Báč, Dolný Bar a ďalšie štyri, dnes už neexistujúce obce. V roku 1828 mala obec 1101

obyvateľov.

V histórii Vojky nad Dunajom zohrali rozhodujúcu úlohu dve náboženstvá, rímskokatolícke a židovské. Už podľa listín z roku 1390 bola Vojka nad Dunajom „stará farnosť“. Na mieste starého kostola postavili na konci 18. storočia klasicistický kostol. Oltárny obraz sv. Michala archan. pochádza zo začiatku 19. storočia a mramorová architektúra hlavného oltára zo začiatku 20. storočia. Kazateľnica a krstiteľnica boli vyhotovené na začiatku 19. storočia, bočný oltár Immaculaty v druhej polovici 18. storočia a jeho obraz na začiatku 19. storočia. K ucelenému obrazu o náboženskom živote vo Vojke nad Dunajom patrila cez mnohé stáročia aj židovská obec: v roku 1828 žilo vo Vojke nad Dunajom 38 obyvateľov hlásiacich sa k židovskému vyznaniu, v roku 1896 bol ich počet 40.

Vojka nad Dunajom bola slávna aj o jej impozantnom klasicistickom kaštieli: dvojpodlažný kaštieľ s pôdorysom tvaru L bol postavený v prvej polovici 19. storočia a jeho východné a severné časti boli ozdobené poschodovými arkádami. Kaštieľ bol zničený v druhej polovici 20. storočia.

Vývoj Vojky nad Dunajom sa nezastavil ani po zániku arcibiskupskej stolice. K obci patrili aj dunajské ostrovy, na ktorých vznikli osobitné dediny. Tieto dunajské ostrovy, z ktorých miestni obyvatelia dávali pochovať svojich mŕtvych dlho ešte vo Vojke nad Dunajom, boli oddelené od svojej materskej obce po trianonskej mierovej zmluve a dnes tvoria v Maďarsku osobitnú obec s názvom Dunasziget.

Vojka nad Dunajom je na začiatku 20. storočia notárske sídlo s počtom obyvateľstva 1186. Podľa Zoznamu názvov obcí z roku 1919 sa počet obyvateľov znížil na 666, z čoho Maďarov bolo 657, Nemcov 6, ostatní 3 a Čechoslováci 0. Oficiálny názov obce bol zmenený nariadením ministerstva vnútra č. 74804/1927 z Vajka na Vojka nad Dunajom. Medzi dvomi svetovými vojnami sa postavenie obyvateľstva významne zhoršilo. Vojka nad Dunajom bola v roku 1938 opäť pripojená k Maďarsku. Po druhej svetovej vojne sa vládna moc viacerými opatreniami snažila zmeniť etnické pomery v regióne. V roku 1974 bolo z Vojky nad Dunajom odsunutých 135 ľudí na nútenú prácu do Česka. Do Maďarska boli z Vojky nad Dunajom vysídlené tri rodiny a z Maďarska prišlo do obce jedenásť Slovákov.

Zásobovanie elektrickou energiou v obci bolo zavedené v roku 1951 a v roku 1952 bol namontovaný miestny rozhlas. V rokoch 1954 a 1965 spôsobili značné škody pre obec obrovské záplavy. V roku 1962 bola postavená miestna škola, s tromi učebňami a služobným bytom. Novú budovu materskej školy dokončili v roku 1974.

Československo a Maďarsko uzavreli v roku 1958 dohodu o postavení vodného diela Gabčíkovo-Nagymaros. Práce sa začali v roku 1978 a v roku 1989 maďarská strana jednostranne odstúpila od zmluvy. Na slovenskej strane bolo vodné dielo postavené: nové koryto Dunaja zaplavili vodou v roku 1992, odvtedy je ostatná časť Žitného ostrova z Vojky nad Dunajom dostupná len cez mosty v Čunove a Gabčíkove, resp. pomocou kompy, ktorá spája Vojku nad Dunajom s Kyselickou. (www.vojkanaddunajom.sk)

Obyvateľstvo

Počet obyvateľov

2021	2015	2010	2005	2000
450	453	459	424	407

Zdroj: ŠÚ SR

Index ekonomického zaťaženia

2021	2015	2010	2005	2000
53,06	48,87	48,54	38,11	41,81

Zdroj: ŠÚ SR

Index ekonomického zaťaženia v regiónoch v roku 2021

SR	vidiek	TTSK	Okr. DS
49,02	49,01	47,99	45,7

Zdroj: ŠÚ SR

Index ekonomického zaťaženia vyjadruje počet osôb v predproduktívnom veku (0 – 14 rokov) a poproduktívnom veku (65+ rokov) pripadajúci na 100 osôb v produktívnom veku (15 – 64 rokov). Tendencia v obci je podobná celoslovenskej tendencii, podľa ktorej na 1 inaktívneho obyvateľa pripadá stále menej aktívnych obyvateľov.

Index starnutia

2021	2015	2010	2005	2000
178,6	204,1	284,8	234,3	166,7

Indexy starnutia v regiónoch v roku 2020

SR	mestá	vidiek	TTSK	Okr. DS
107,3	123,2	91,8	121	114,2

Zdroj: ŠÚ SR

Index starnutia vyjadruje pomer osôb v poproduktívnom veku na 100 osôb 0-14 ročných a hodnoty obce sú výrazne horšie ako hodnoty regiónu, či SR.

Prírodný prírastok

Prírodný prírastok v období 2000-2021

Rok	2000	2005	2010	2015	2021
+/-	2	3	3	2	4

Zdroj: ŠÚ SR

Prírodný prírastok roku 2020

SR	vidiek	TTSK	Okr. DS
-2439	226	-841	-246

Zdroj: ŠÚ SR

Prírodný prírastok za posledných 20 rokov bol vyrovnaný a ani raz nebol negatívny. Každoročné pozitívne saldo je priaznivejší stav, ako podobný údaj v regióne.

Migrácia

Migrácia v období 2000-2021

Rok	2000	2005	2010	2015	2021
Počet prisťahovaných v priebehu roka	4	5	13	16	6
Počet odhlásených v priebehu roka	9	4	8	13	12
Migračné saldo	-5	1	5	3	-6

Zdroj: ŠÚ SR

Národnostné zloženie

národnosť	počet	percent
slovenská	156	33,9
maďarská	277	60,2
česká	6	1,3
ukrajinská	4	0,9
nezistená	15	3,3

(zdroj: SODB 2021)

Väčšina obyvateľov (60,2%) sa hlási k maďarskej národnosti, významné je zastúpenie obyvateľov slovenskej národnosti (33,9%).

Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania

Obyvateľstvo podľa najvyššieho skončeného stupňa školského vzdelania

Vzdelanie	Počet	percent
Základné	81	9,6
Stredné odborné (bez maturity)	118	25,7
Úplné stredné (s maturitou)	110	23,9
Vyššie odborné	31	6,7
Vysokoškolské	61	13,3

(zdroj: SODB 2021)

národnosť	počet	percent
slovenská	156	33,9
maďarská	277	60,2
česká	6	1,3
ukrajinská		0,9
nezistená	15	3,3

Náboženské vyznanie

	Počet	percent
bez náboženského vyznania	118	26
rímskokatolícke	299	65
evanjelícke	11	2
gréckokatolícke	3	0,7
kalvínske	2	0,4
pravoslávne	1	0,2
Jehovovi svedkovia	10	2
nezistené	14	3

(zdroj: SODB 2021)

Zamestnanosť

Podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva na trvalo bývajúcim obyvateľstve

Jednotka	Podiel EAO
SR	39,86
Trnavský kraj	42,43
Okr D. Streda	42,93
Vojka nD	39,57

(zdroj SODB 2021)